

Uchwała Nr 87
Komitetu Monitorującego
Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
z 05 listopada 2024 r.

w sprawie zmian w zakresie wdrożenia nowego wsparcia dotyczącego nawozowych produktów mikrobiologicznych w rozdziale 5 Płatności bezpośrednie, interwencje sektorowe i interwencje dotyczące rozwoju obszarów wiejskich określone w strategii, podrozdział 5.1 Interwencje w formie płatności bezpośrednich, w części 31 Eco-scheme - Schematy na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Zgodnie z art. 124 ust. 4 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającym przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającym rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 uchwała, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 pozytywnie opiniuje zmiany w zakresie wdrożenia nowego wsparcia dotyczącego nawozowych produktów mikrobiologicznych w rozdziale 5 Płatności bezpośrednie, interwencje sektorowe i interwencje dotyczące rozwoju obszarów wiejskich określone w strategii, podrozdział 5.1 Interwencje w formie płatności bezpośrednich, w części 31 Eco-scheme - Schematy na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, będących bezpośrednią konsekwencją procedury dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Stefan Krajewski

Przewodniczący

Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla
Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Załącznik do uchwały Nr 87 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Rodzaj zmiany:

Rozszerzenie zakresu wsparcia obecnej interwencji I 4.4 - Ekoschemat - Biologiczna ochrona upraw poprzez umożliwienie rolnikom otrzymania wsparcia za stosowanie nawozowych produktów mikrobiologicznych w celu poprawy aktywności biologicznej gleby oraz stymulacji procesu odżywiania roślin.

Dokonanie zmian w innych rozdziałach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, które są konsekwencją wprowadzenia nowego wsparcia.

Proponowana zmiana PS WPR 2023-2027 (zmiany od str. 544 – 547 **zaznaczono na czerwono**) w części:

5.1 Interwencje w formie płatności bezpośrednich

31 Eco-scheme - Schematy na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu

I 4.4 - Ekoschemat - Biologiczna **ochrona uprawa**

Kod interwencji (państwo członkowskie)	I 4.4
Nazwa interwencji	Ekoschemat - Biologiczna ochrona uprawa
Typ interwencji	Eco-scheme(31) - Schematy na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt / Art. 31 ust. 7 lit. a) – płatności dodatkowe w stosunku do podstawowego wsparcia dochodu
Wspólny wskaźnik produktu	O.8. Liczba hektarów lub dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza objętych ekoschematami

1 Zakres terytorialny i, w stosownych przypadkach, wymiar regionalny

Zakres terytorialny: **Na poziomie krajowym**

Kod	Opis
PL	Polska

Opis zakresu terytorialnego

Cały kraj
Z uwagi na to, że produkcja roślin z wykorzystaniem biologicznych metod ochrony wpływa na zachowanie równowagi biologicznej oraz zmniejsza depozycję środków ochrony roślin do środowiska, **a stosowanie nawozowych produktów mikrobiologicznych przyczynia się do poprawy aktywności biologicznej gleby lub stymulacji procesów odżywiania roślin** wskazane jest stosowanie tej interwencji na terenie całego kraju.

2 Powiązane cele szczegółowe, powiązany cel przekrojowy i istotne cele sektorowe

KOD CELU SZCZEGÓŁOWEGO WPR + Opis	Zalecane cele szczegółowe WPR dla tego typu interwencji zaznaczono pogrubioną czcionką.
SO4	Przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, w tym poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie sekwestracji węgla, a także promowanie zrównoważonej energii
SO5	Wspieranie zrównoważonego rozwoju i efektywnego zarządzania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze, w tym poprzez ograniczenie uzależnienia od produktów chemicznych
SO6	Przyczynianie się do zatrzymania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazów
SO9	Poprawa reagowania unijnego rolnictwa na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym na wysokiej jakości, bezpiecznej i pożywnej żywności produkowanej w sposób zrównoważony,

ograniczenie marnowania żywności, jak również poprawa dobrostanu zwierząt i zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe

Kod + opis OBSZARÓW DZIAŁANIA WPR

AOA-A łagodzenie zmiany klimatu, w tym ograniczenie emisji gazów cieplarnianych pochodzących z praktyk rolniczych, a także utrzymanie istniejących rezerwarów węgla i zwiększenie sekwestracji węgla

AOA-B – przystosowanie się do zmiany klimatu w tym działania na rzecz zwiększenia odporności systemów produkcji żywności oraz różnorodności zwierząt i roślin w celu zwiększenia odporności na choroby i zmianę klimatu

AOA-C ochrona lub poprawa jakości wody i zmniejszenie presji na zasoby wodne

AOA-D zapobieganie degradacji gleby, odtwarzanie gleby, poprawa żyzności gleby i gospodarowania składnikami odżywczymi [oraz fauny i flory gleby]

AOA-E ochrona różnorodności biologicznej, zachowanie lub odtworzenie siedlisk lub gatunków, w tym zachowanie i tworzenie elementów krajobrazu lub obszarów nieprodukcyjnych

AOA-F działania na rzecz zrównoważonego i ograniczonego stosowania pestycydów, w szczególności pestycydów stwarzających zagrożenie dla zdrowia ludzkiego lub środowiska

3 Potrzeby zaspokojone przez interwencję

Kod	Opis	Ustalanie priorytetów na poziomie planu strategicznego WPR	Uwzględnione w CSP
CS 4. P1.	Ograniczanie emisji gazów cieplarnianych z rolnictwa	krytyczna (+++)	Tak
CS 4. P2	Adaptacja rolnictwa i leśnictwa do zmian klimatu – ograniczenie zagrożeń pogodowych i chorobowych	krytyczna (+++)	Częściowo
CS 4. P3.	Zwiększanie pochłaniania i magazynowania węgla min. w wyniku zalesiania najsłabszych gruntów rolnych	wymagana (++)	Tak
CS 5. P1.	Ochrona zasobów i poprawa jakości gleby	krytyczna (+++)	Częściowo
CS 5. P3.	Poprawa jakości wód	krytyczna (+++)	Częściowo
CS 6. P2.	Zrównoważone stosowanie środków ochrony roślin i nawozów	krytyczna (+++)	Tak
CS 9.P 2.	Zrównoważone stosowanie środków produkcji i poprawa bezpieczeństwa biologicznego gospodarstw	krytyczna (+++)	Częściowo

4 Wskaźnik(i) rezultatu

KOD WSKAŹNIKÓW REZULTATU + Opis Pogrubioną czcionką zaznaczono zalecane wskaźniki rezultatu dla wybranych celów szczegółowe WPR tej interwencji

R.4 Odsetek wykorzystywanej powierzchni użytków rolnych objętej wsparciem dochodu i podlegającej warunkowości

R.6 Odsetek dodatkowych płatności bezpośrednich na hektar dla kwalifikujących się gospodarstw

rolnych mniejszych od gospodarstw średniej wielkości (w porównaniu ze średnią)
R.7 Odsetek dodatkowego wsparcia na hektar na obszarach o większych potrzebach (w porównaniu ze średnią)
R.12 Przystosowanie się do zmian klimatu: Odsetek wykorzystywanej powierzchni użytków rolnych objętej wspieranymi zobowiązaniami do lepszego przystosowania się do zmiany klimatu
R.14 Składowanie dwutlenku węgla w glebie i biomase: Odsetek wykorzystywanej powierzchni użytków rolnych objętej wspieranymi zobowiązaniami do redukcji emisji lub do utrzymania lub zwiększenia składowania dwutlenku węgla (w tym trwałe użytki zielone, uprawy trwałe z trwałą okrywą zieloną, grunty rolne na terenach podmokłych i torfowiskach)
R.19 Poprawa stanu i ochrona gleby: Odsetek wykorzystywanej powierzchni użytków rolnych objętej otrzymującymi wsparcie zobowiązaniami korzystnymi dla gospodarowania glebami w celu poprawy jakości gleby i stanu fauny i flory w glebie (np. uprawa uproszczona, pokrycie gleby uprawami, zmianowanie upraw, w tym z udziałem roślin strączkowych)
R.21 Ochrona jakości wody: Odsetek wykorzystywanej powierzchni użytków rolnych objętej wspieranymi zobowiązaniami w zakresie jakości jednolitych części wód
R.22 Zrównoważona gospodarka składnikami odżywczymi: Odsetek wykorzystywanej powierzchni użytków rolnych objętej wspieranymi zobowiązaniami do poprawy gospodarki składnikami odżywczymi
R.23 Odsetek wykorzystywanej powierzchni użytków rolnych objętej wspieranymi zobowiązaniami do poprawy bilansu wodnego
R.24 Odsetek wykorzystywanej powierzchni użytków rolnych objętej otrzymującymi wsparcie szczególnymi zobowiązaniami, które prowadzą do zrównoważonego stosowania pestycydów w celu zmniejszenia ryzyka związanego ze stosowaniem pestycydów, takiego jak wyciek pestycydów, i skutków stosowania pestycydów

5 Szczegółowy projekt, wymogi i warunki kwalifikowalności interwencji

Opis

<p>Opis interwencji:</p> <p>Interwencja polega na ~~zastosowaniu na danej uprawie środka ochrony roślin zawierającego mikroorganizmy jako substancje czynne:~~</p> <p>a) przeprowadzeniu na uprawie zabiegu ochrony roślin z wykorzystaniem mikrobiologicznego środka ochrony roślin (wariant 1),</p> <p>b) zastosowaniu w uprawie nawozowego produktu mikrobiologicznego (wariant 2).</p> <p>~~Preparaty mikrobiologiczne~~ Mikrobiologiczne środki ochrony roślin zawierające mikroorganizmy jako substancje czynne muszą być zarejestrowane jako środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu zezwoleniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wykonanie zabiegu preparatem biologicznym wyeliminuje konieczność wykonania zabiegu chemicznego. Zabieg chemicznym środkiem ochrony będzie dopuszczony tylko w ostateczności, gdy nie będzie możliwa eliminacja patogenów poprzez preparaty mikrobiologiczne. Szczegóły dotyczące możliwości stosowania ochrony chemicznej będą określone na poziomie krajowych aktów prawnych.</p> <p>Nawozowe produkty mikrobiologiczne są ujęte w wykazie prowadzonym przez upoważniony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (IUNG-PIB). Nawozowe produkty mikrobiologiczne są to produkty zawierające wyłącznie mikroorganizmy, w tym mikroorganizmy martwe lub nieaktywne, lub konsorcja tych mikroorganizmów oraz substancje stanowiące pożywkę dla tych mikroorganizmów i ich metabolity, a także nieszkodliwe substancje resztkowe z pożywek, które poprawiają aktywność biologiczną gleby lub stymulują procesy odżywiania roślin lub grzybów, a wyłącznym celem ich zastosowania jest poprawa efektywności wykorzystania składników pokarmowych przez rośliny lub grzyby, ich odporności na stres abiotyczny, ich cech jakościowych lub przyswajalności przez nie składników pokarmowych z form trudno dostępnych w glebie.</p> <p>Obecnie (stan na 14.10.2024) mamy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 45-51 zarejestrowanych preparatów ~~mikrobiologicznych~~ będących środkami ochrony roślin zawierającymi mikroorganizmy jako substancje czynne (tj. zawierających grzyby, bakterie, wirusy), ~~które mogą być zastosowane na uprawach sadowniczych, jagodowych, warzywniczych, polowych.~~
--

- 258 nawozowych produktów mikrobiologicznych ujętych w wykazie prowadzonym przez IUNG-PIB.

Powyższe preparaty mikrobiologiczne, do których należą mikrobiologiczne środki ochrony roślin oraz nawozowe produkty mikrobiologiczne, mogą być zastosowane na uprawach sadowniczych, jagodowych, warzywniczych, polowych. Zabieg będzie można wykonać na uprawach założonych na wszystkich typach gruntów w tym na drzewach owocowych uprawianych na trwałych użytkach zielonych w systemach rolno-leśnych.

Obecnie brak jest palety biologicznych środków ochrony roślin umożliwiającej pełną ochronę upraw, dlatego w ramach ekoschematu nie będzie zabronione stosowanie ochrony chemicznej.

Zakłada się, że podstawą do uzyskania wsparcia **do stosowania preparatów mikrobiologicznych** będą dowody zakupu ~~biologicznego środka ochrony roślin~~ tych preparatów oraz wpisy w ewidencji zabiegów, z której będzie wynikało m.in. na której działce został zastosowany ~~środek ochrony roślin~~ dany preparat, na jakiej powierzchni, w jakiej dawce. Weryfikacja obejmie zgodność wykonania zabiegu z etykietą instrukcji stosowania danego ~~środka~~ preparatu.

Celem interwencji **jest w przypadku stosowania:**

a) **mikrobiologicznych środków ochrony roślin jest** ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin, co będzie miało pozytywny wpływ na ochronę różnorodności biologicznej i zmniejszy depozycję chemicznych środków ochrony roślin do środowiska.

Wsparcie przyczyni się do złagodzenia trudności występujących przy produkcji roślinnej chronionej biologicznie.

b) **nawozowych produktów mikrobiologicznych jest** poprawa aktywności mikrobiologicznej gleby oraz stymulacja procesów odżywiania roślin lub grzybów, zwiększenie przyswajalności trudno dostępnych składników pokarmowych przez rośliny, większa odporność roślin na stres abiotyczny i patogeny, utrzymanie lub zwiększenie ilości węgla organicznego w glebie oraz zwiększenie porowatości gleb jak również zwiększenie różnorodności mikrobiologicznej środowiska glebowego.

Komplementarność z innymi interwencjami obu filarów:

W zakresie mikrobiologicznych środków ochrony roślin interwencja ma komplementarny charakter w stosunku do wybranych wymagań warunkowości tj. w kwestii bezpieczeństwa żywności w zakresie wymogów dotyczących właściwego stosowania i postępowania ze środkami ochrony roślin oraz ekoschematu „Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin”.

W zakresie nawozowych produktów mikrobiologicznych interwencja ma komplementarny charakter w stosunku do wybranych wymagań warunkowości tj. np. ochrony wód przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego oraz ekoschematu „Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin”, a także praktyk takich jak: Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia, Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe oraz Zróżnicowana struktura upraw w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi.

Opis zobowiązań w ramach ekoschematu

Opis wymagań:

Zastosowanie ~~preparatów mikrobiologicznych zabiegu ochrony roślin z wykorzystaniem biologicznej ochrony roślin przy użyciu preparatów mikrobiologicznych~~ zgodnie z etykietą danego ~~środka~~ preparatu.

Określenie kwalifikujących się beneficjentów i szczególnych kryteriów kwalifikowalności, w stosownych przypadkach związanych z beneficjentem i obszarem oraz, w stosownych przypadkach, z innymi istotnymi zobowiązaniami

Warunki kwalifikowalności:

- Beneficjent jest posiadaczem gospodarstwa rolnego położonego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i prowadzi działalność rolniczą
- Minimalne wymagania: kwalifikujący się obszar gospodarstwa, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o płatności bezpośrednie, jest nie mniejszy niż 1,00 ha albo w przypadku rolników posiadających mniej niż 1,00 ha, ale otrzymujących płatności do zwierząt, minimalna kwota płatności bezpośrednich, która może zostać im wypłacona wynosi co najmniej 200,00 euro.
- Działka deklarowana do wsparcia, o minimalnej powierzchni 0,1 ha, musi być położona na

gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

Beneficjent:

Rolnik aktywny zawodowo.

6 Wskazanie istotnych elementów bazowych

(odpowiednie normy GAEC, wymogi podstawowe w zakresie zarządzania oraz inne obowiązkowe wymogi ustanowione prawem krajowym i unijnym), w stosownych przypadkach, opis określonych właściwych obowiązków wynikających z wymogów podstawowych w zakresie zarządzania oraz wyjaśnienie, w jaki sposób zobowiązanie wykracza poza obowiązkowe wymogi (o których mowa w art. 28 ust. 5 i art. 70 ust. 3 oraz w art. 72 ust. 5)

Wykaz odpowiednich norm GAEC i wymogów podstawowych w zakresie zarządzania

Kod	Opis
SMR02	Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego: art. 4 i 5
SMR07	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG: art. 55 zdanie pierwsze i drugie
SMR08	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów: art. 5 ust. 2 i art. 8 ust. 1–5; art. 12 w odniesieniu do ograniczeń stosowania pestycydów na obszarach chronionych wyznaczonych na podstawie dyrektywy 2000/60/WE i przepisów dotyczących sieci Natura 2000; art. 13 ust. 1 i 3 w sprawie postępowania z pestycydami, przechowywania pestycydów oraz utylizacji pozostałości pestycydów

Wykaz odpowiednich obowiązkowych norm krajowych

W zakresie mikrobiologicznych środków ochrony roślin interwencja wykracza ponad art. 35 ust 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin - obowiązek stosowania integrowanej ochrony roślin.

W zakresie nawozowych produktów mikrobiologicznych interwencja wykracza ponad art. 105a ust. 1–3 oraz art. 105c ustawy Prawo wodne oraz rozdział 1.5 programu działań – wymogi dotyczące obowiązku wykonania planu nawożenia w zakresie stosowania nawozów zawierających azot.

Związek między normami GAEC, wymogami podstawowymi w zakresie zarządzania i normami krajowymi a ekoschematem (należy wyjaśnić, w jaki sposób ekoschemat wykracza poza wartość bazową, w szczególności w odniesieniu do wymogów podstawowych w zakresie zarządzania i norm krajowych)

W przypadku mikrobiologicznych środków ochrony roślin interwencja wykracza ponad:

1. art. 35 ust 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin - obowiązek stosowania integrowanej ochrony roślin
2. SMR 7: przestrzeganie wymagań związanych z właściwym stosowaniem środków ochrony roślin, które obejmuje stosowanie zasad dobrej praktyki ochrony roślin i spełnianie warunków ustanowionych zgodnie z art. 31 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącego

wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i podanych na etykietach.

3. SMR 8: przestrzeganie wymagań w zakresie (i) postępowania przechowywania, utylizacji pozostałości środków ochrony roślin, (ii) ograniczeń stosowania środków ochrony roślin na obszarach chronionych wyznaczonych na podstawie ramowej dyrektywy wodnej i przepisów dotyczących sieci Natura 2000.

Praktyka wykracza poza przepisy krajowe oraz warunkowość ponieważ żadne przepisy nie nakładają obowiązku stosowania biologicznych metod ochrony. Rolnik przystępując do ekoschematu (**wariant 1.**) będzie zobligowany do zastosowania zabiegu ochrony roślin z wykorzystaniem biologicznej ochrony roślin przy użyciu ~~preparatów mikrobiologicznych~~ **mikrobiologicznych środków ochrony roślin.**

W przypadku nawozowych produktów mikrobiologicznych interwencja wykracza ponad:

SMR 2: przestrzeganie wymagań związanych ze stosowaniem nawozów zawierających azot.

Praktyka wykracza poza przepisy krajowe oraz warunkowość ponieważ żadne przepisy nie nakładają obowiązku stosowania nawozowych produktów mikrobiologicznych. Rolnik przystępując do ekoschematu (wariant 2.) będzie zobligowany do zastosowania nawozowych produktów mikrobiologicznych zgodnie z etykietą.

7 Zakres i wysokość wsparcia

Opis

Typ płatności - art. 31 ust. 7 lit. a

Płatność roczna przyznawana do powierzchni gruntów rolnych objętych ekoschematem.

Przy szacowaniu wysokości stawki wzięto pod uwagę poziom ambicji ekoschematu oraz koszty jakie będą musiały być spełniane przez rolników w ramach interwencji, mając na względzie zapewnienie odpowiedniej wysokości wsparcia w stosunku do ponoszonych nakładów wynikających z realizacji ekoschematu.

Szacowana stawka:

- 89,89 Euro/ha - w przypadku wariantu 1. Mikrobiologiczne środki ochrony roślin

- 22,47 Euro/ha - w przypadku wariantu 2. Nawozowe produkty mikrobiologiczne.

W zależności od zainteresowania ekoschematem, faktyczna wypłacona stawka może być niższa lub wyższa (w granicach stawki minimalnej i maksymalnej).

Łączny limit powierzchni na gospodarstwo, do którego będą przyznawane płatności wynosi 300 ha i stanowi sumę wszystkich realizowanych ekoschematów obszarowych, praktyk lub wariantów, przy czym limit ten nie dotyczy ekoschematu Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych.

W sytuacji większego zainteresowania ekoschematami niż zaplanowano, w przypadku realizacji co najmniej dwóch lub większej ilości ekoschematów na tej samej powierzchni (działce), redukcja stawki planowanej będzie zastosowana w pierwszej kolejności w stosunku do kolejnych ekoschematów tak, żeby stawka w pełnej wysokości była przyznawana co najmniej za jeden ekoschemat o najwyższej stawce. Stawki w odniesieniu do kolejnych ekoschematów na tej samej powierzchni będą proporcjonalnie zmniejszane w granicach ustalonych stawek minimalnych.

8 Dodatkowe pytania/informacje specyficzne dla rodzaju interwencji

Nie dotyczy

9 Zgodność z zasadami WTO

Kategoria zielona

Pkt 5 załącznika 2 WTO

Wyjaśnienie sposobu, w jaki interwencja spełnia odpowiednie postanowienia załącznika 2 do Porozumienia w sprawie rolnictwa, jak określono w art. 10 niniejszego rozporządzenia oraz w załączniku II do niniejszego rozporządzenia (kategoria zielona)

Interwencja wpisuje się w kategorię zieloną (Green Box) zgodnie z ust. 5 załącznika nr 2 do Porozumienia WTO w sprawie rolnictwa. Interwencja jest zgodna z wymogami w zakresie kategorii zielonej, ponieważ nie powoduje zakłóceń handlu ani zmian w produkcji.

Przewiduje się, że corocznie wsparciem w ramach wariantu 2. Nawozowe produkty mikrobiologiczne objęta będzie powierzchnia ok. 500 tys. hektarów.

W konsekwencji wdrożenia ww. wsparcia, konieczne będzie wprowadzenie zmian dostosowawczych w kilku częściach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, w szczególności w następującym zakresie:

- część 2.1 Ocena potrzeb i strategia interwencji;
- część 3.1 Przegląd elementów środowiskowych i klimatycznych;
- opis wskaźników R.4, R.6, R.7, R.12, R.14, R.19, R.21, R.22, R.23;
- plan finansowy.

1. Uzasadnienie proponowanej zmiany:

Proponuje się utworzenie nowego wsparcia polegającego na stosowaniu nawozowych produktów mikrobiologicznych w celu poprawy aktywności biologicznej gleby oraz stymulacji procesu odżywiania roślin w ramach dotychczasowego Ekoschematu - Biologiczna ochrona upraw. W związku z tym zmieni się nazwa ekoschematu na „Biologiczna uprawa”.

Zgodnie z ustawą z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu za nawozowe produkty mikrobiologiczne uznaje się: produkty zawierające wyłącznie mikroorganizmy, w tym mikroorganizmy martwe lub nieaktywne, lub konsorcja tych mikroorganizmów oraz substancje stanowiące pożywkę dla tych mikroorganizmów i ich metabolity, a także nieszkodliwe substancje resztkowe z pożywek, które poprawiają aktywność biologiczną gleby lub stymulują procesy odżywiania roślin lub grzybów, a wyłącznym celem ich zastosowania jest poprawa efektywności wykorzystania składników pokarmowych przez rośliny lub grzyby, ich odporności na stres abiotyczny, ich cech jakościowych lub przyswajalności przez nie składników pokarmowych z form trudno dostępnych w glebie.

W związku z postępującymi zmianami klimatycznymi, pogarszającym się stanem gleb w Polsce, a także koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego istnieje potrzeba zwiększania aktywności biologicznej gleb i zachowania ich bioróżnorodności, czemu może służyć stosowanie NPM. Obecnie w wykazie prowadzonym przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (IUNG-PIB) znajduje się 258 nawozowych produktów mikrobiologicznych (stan na 14.10.2024).

Stosowanie nawozowych produktów mikrobiologicznych niesie ze sobą wiele korzyści dla środowiska, tj.:

- poprawa aktywności mikrobiologicznej gleby oraz stymulacja procesów odżywiania roślin lub grzybów;
- zwiększenie przyswajalności trudno dostępnych składników pokarmowych przez rośliny;
- większa odporność roślin na stres abiotyczny i patogeny;
- utrzymanie lub zwiększenie ilości węgla organicznego w glebie oraz zwiększenie porowatości gleb;
- zwiększenie różnorodności mikrobiologicznej środowiska glebowego.

Są to preparaty pochodzenia naturalnego, bezpieczne dla środowiska oraz człowieka. Zakłada się, że podstawą do uzyskania wsparcia będą dowody zakupu nawozowego produktu mikrobiologicznego oraz wpisy w ewidencji zabiegów, z której będzie wynikało m.in., na której działce został zastosowany nawozowy produkt mikrobiologiczny, na jakiej powierzchni, w jakiej dawce. Zakłada się, że weryfikacja obejmie zgodność wykonania zabiegu z etykietą stosowania danego preparatu.

Dodatkowo, analogicznie jak w przypadku innych ekoschematów obszarowych, wprowadzono łączny limit powierzchni na gospodarstwo, do którego będą przyznawane płatności, który wynosi 300 ha i stanowi sumę wszystkich realizowanych ekoschematów obszarowych, praktyk lub wariantów, przy czym limit ten nie dotyczy ekoschematu Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych. Jest to szczególnie istotne w obliczu faktu, że już istnieje znaczące przekroczenie dostępnych środków budżetowych przeznaczonych na realizację ekoschematów obszarowych, a dodatkowo sytuację tę utrudnia finansowanie z tego źródła nowych instrumentów, które będą wprowadzone od 2025 r. Należy przyjąć, że w kolejnych latach także będzie miał miejsce wzrost zainteresowania producentów rolnych realizacją ekoschematów obszarowych. Dlatego też, w obliczu ograniczonego budżetu i rosnącego zainteresowania poszczególnymi formami wsparcia bezpośredniego konieczne są dostosowania optymalizujące wykorzystanie dostępnych środków. Wprowadzenie limitu powierzchniowego pozwala na objęcie ekoschematami większej liczby odbiorców i prawdopodobnie także większej powierzchni rzeczywistej w skali kraju. Efekt taki wynikać może z faktu, że największe gospodarstwa wykazują dziś nie tylko największy udział powierzchni (rzeczywistej) gospodarstwa objętej ekoschematami, ale także mają one najwyższy udział powierzchni objętych więcej niż jednym ekoschematem. Należy zauważyć, że większe gospodarstwa skuteczniej maksymalizują wykorzystanie ekoschematów w gospodarstwie, co powoduje, że w sytuacji przekroczenia dostępnego budżetu i redukcji stawek istotnie utrudniony zostaje dostęp do tej formy wsparcia dla małych gospodarstw. Ponadto, proponowana zmiana ograniczy w przyszłości skalę redukcji stawek ekoschematów, co zapewni większą przewidywalność tego systemu wsparcia dla wnioskodawców.

2. Przepis zgodnie, z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 119 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013.

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PS WPR 2023-2027:

30 października 2024 r.

4. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

Utworzenie nowego wsparcia dotyczącego stosowania nawozowych produktów mikrobiologicznych przyczyni się do poprawy aktywności biologicznej gleby oraz stymulacji procesu odżywiania roślin, co przełoży się na efektywność wykorzystania składników pokarmowych przez rośliny, zwiększenie odporności na stres abiotyczny, poprawę cech jakościowych oraz zwiększenie przyswajalności przez rośliny składników pokarmowych z form trudno dostępnych w glebie. Tym samym przyczyni się do wzrostu różnorodności biologicznej, co w konsekwencji będzie miało korzystne oddziaływanie na środowisko naturalne.

5. Wpływ zmiany na cele i wskaźniki:

Planowane wsparcie dotyczącego stosowania nawozowych produktów mikrobiologicznych ma wpływ na wskaźniki R.4, R.6, R.7, R.12, R.14, R.19, R.21, R.22, R.23.

6. Wpływ na plan finansowy PS WPR:

Szacowany roczny budżet na realizację wsparcia dotyczącego stosowania nawozowych produktów mikrobiologicznych wynosi ok. 11,236 mln EUR. Szacowana powierzchnia objęta wsparciem dotyczącym stosowania nawozowych produktów mikrobiologicznych wynosi ok. 500 tys. ha.